

8. osztály

KÓD: _____

PONTSZÁM: _____

HELYEZÉS: _____

Figyelmesen olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

A soványító palacsinta

Kriszti királykisasszony nem sajnálta volna érte a fele országát. Kincstárából a legszebb smaragdot. Karkötőt, gyűrűt, feliratos trikót, akármit! Meg is hirdette a Királyok Lapjában: „Fele országom, kincstáram legszebb smaragdja, karkötő, gyűrű, feliratos trikó, akármi annak az embernek, aki megutáltatja velem a palacsintát.”

Kriszti királykisasszonynak nyomós oka volt rá, hogy megutálja a palacsintát: Ő maga volt a nyomós ok. Mert gömbölyű volt, mint egy búbos kemence, széles, mint egy szalmakazal, és vastag, mint a rácpácegresi Nagyszederfa. S mindez miért? Bizony azért, mert módfözlött szerette a palacsintát. Palacsintával kelt, palacsintával feküdt, a palacsinta volt a mindene.

Na, özönlöttek a hirdetésre a különböző doktorok, kuruzslók, kutyapecérek. Egyik injekcióval próbálkozott, a másik ráolvasással, a harmadik kocsikenőcsös palacsintával; majd ettől megundorodik, jaj de finom, mondta Kriszti királykisasszony, és befalt a kocsikenőcsös palacsintából háromszázat, az injekcióra rá se hederített, a ráolvasás szertefoszlott, mint egy nyár végi báránnyelű – csak a palacsinta, a sok palacsinta, meg a palacsinta.

– Tessék velem megutáltatni a palacsintát – toporzékolt Kriszti királykisasszony egy ízben meg egy mézes palacsinta között. – Karcsú akarok lenni, mint a nádszál, hamm, egy túrós, lenge, mint a tavaszi szellő, hamm, egy kakaós, hamm-hamm-hamm.

Már-már úgy látszott, hogy senki sem tud kifogni Kriszti királykisasszony ádáz szenvedélyén, amikor az erdő felől megérkezett a legeslegutolsó pályázó is, egy nagydarab, kövér, sántikáló ember (gondolom, azért sántikált, mert fáj az Achilles-ina), és azt mondta:

– Kedves Kriszti királykisasszony, dehogyis kell neked megutálnod a palacsintát, éppen ellenkezőleg, annyit ehetsz belőle, amennyit akarsz, csak az a fontos, hogy az én találmányomból egyél, mert tudja meg mindenki, én, a lángelméjű föl- és kitaláló, föltaláltam a soványító palacsintát.

Így szavalt a nagydarab, kövér, fájós lábú – s amint tőle hallottuk: lángelméjű – föl- és kitaláló. Kriszti királykisasszony lelkesült arccal a nyakába borult:

– Óh, megmentőm – sóhajtotta –, ide azt a soványító palacsintát!

– Egy pillanat – mondta a nagydarab ember, kibontakozott Kriszti királykisasszony karjai közül, és a zsebéből valami csigaszerkezet-félét, meg egy jó hosszú zsinort elő. Az egészséget fölhajtotta egy jó magas fa legfelső ágára, s egy kicsit huzigálta a madzagot.

– Na, most jó – mondta. – Ide egy palacsintát!

A palacsintát fölérősítette a csiga zsinórjára, és fölhúzta a fa legtetejére.

– Tessék, Kriszti királykisasszony, edd meg!

– De hogyan? – rémüldözött Kriszti királykisasszony.

– Mássz föl érte! Esküszöm, mire az ezredik soványító palacsintát megeszed, karcsú leszel, mint a nádszál, és lenge, mint a tavaszi szellő.

– Brr-krccs-riccs-reccs-zrr – így szóltak az ágak, amint Kriszti királykisasszony szuszogva, fújtatva, lihegve szuszogott, fújtatott, lihegett fölfelé a fán. Ez volt ám a mászás! Mint a záporosó, szakadt Kriszti királykisasszony veritéke. Fogadjunk, fogyott vagy tíz dekát, mire a fa tetejére ért. Szusszant egyet, és hamm, befalta a palacsintát.

– En innen többé le nem megyek – mondta nekikeseredetten. – Húzzatok föl még egy palacsintát!

– Azt már nem – mondta odalent magabiztosan a kitaláló. – De ha lejössz, idenézz, mit kapsz! – Mutatta, hogy mit. – Lekváros!

– Húúú – mondta Kriszti királykisasszony, és recsegve, ropogva, szuszogva, fújtatva megindult lefelé. Zirr-zörr, az ágak, sitty-sutty, a levelek. És lent, hamm, a lekváros!

– Megy ez, kérem – vigyorgott a kitalálnok, és ügyes szerkezetével máris húzta a fa tetejére a következő palacsintát. – Rajta, Kriszti királykisasszony!

De Kriszti királykisasszony, ahelyett hogy mászni kezdett volna, elfeketedett, ellilult, elzöldült, és kitört, mint egy gejzír.

– Te hóhér, te körmönfont csaló – ordította –, még hogy soványító palacsinta! Csak nem képzeld, hogy ághegygel bököttem, fakéreggel horzsolgatom, mászással gyötörtetem a drága testem! Poroszlók, elő! Vágjatok huszonötöt a háta végire!

A nagydarab föl- és kitalálnok lángelme nélkül is láthatta, hogy ennek fele sem tréfa, meglendítette hát súlyos testét, és nyilálló Achilles-inakkal rohant arra, amerről jött, az erdő felé. Nyomában a poroszlók suhogtatták a pálcájukat. Futott szegény kitalálnok, ahogy bírt, és közben azt motyogta:

– Pedig ághegygel bököttem, fakéreggel horzsolgatózás, mászással gyötörtetés nélkül nem megy. Esetleg egy kis futás sem árt – tette hozzá, és vágózott a fák közt, ahogy a lába bírta.

Így történt, hogy Kriszti királykisasszony máig is gömbölyű, mint a búbos kemence, széles, mint egy szalmakazal, és vastag, mint a rácpácegresi Nagyszederfa.

Bezzeg szegény nagydarab, kövér, fájós lábú föl- és kitalálnok! Éppen tíz kilót fogyott, mire a poroszlók abbahagyták a kergetését. Lihegve és kedvtelve nézte megkarcsúsodott alakját egy patak tükrében, és azt mondta:

– Mégiscsak nagy találmány a soványító palacsinta!

Lázár Ervin

1. Mit jelent az, hogy Kriszti királykisasszony „maga volt a nyomós ok”? Magyarázd meg saját szavaiddal!

2. Miben különbözött a nagydarab sánta ember módszere a többiekétől?

3	
---	--

3. Hol lehet az ember Achilles-ina? Indokold meg a választ a szöveg alapján!

5	
---	--

- a) A zsebében.
- b) A lábában.
- c) A hasában.

4. Mi volt a soványító palacsinta trükkje?

3	
---	--

5. Húzd alá azokat a mondatokat, kifejezéseket, szavakat, amelyek Kriszti királykisasszony palacsintaimádatát igazolják!

5	
---	--

6. Milyen volt Kriszti királykisasszony? Írd ki a szövegből a megfelelő jelzőket!

4	
---	--

3	
---	--

- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

6	
---	--

14. Egy-egy testrészt, illetve annak todalékos alakját kell az üres helyre írnod, hogy összetett szavakat kapj!

_____ jegyzet	_____ hős	_____ font
_____ fűrt	_____ vetve	_____ lenyomat
_____ kalács	_____ szorító	_____ fedő

9	
---	--

15. Írd le helyesen a következő szó szerkezeteket, összetett szavakat!

icipici _____	szervetlenkémianár _____
szórólszóra _____	acéltartószerkezet _____
fejfejmellel _____	magvaválószilva _____

6	
---	--

16. Alkoss mondatot a kifejezésekkel!

elől - elől, koros - kórós, fiuk - fiúk

12	
----	--